

Les tres persones més influents d'EUPV: Pasqual Mollà, líder del corrent nacionalista Esquerra i País, Marga Sanz, secretària general del PCPV, i Glòria Marcos, coordinadora general d'EUPV.

Quin compromís

La nova presidenta de les Corts valencianes, Milagrosa Martínez, va declarar closta la sessió extraordinària de presa de possessió de Francesc Camps i els 99 diputats van afanyar-se a anar als jardins, on les gambetes i el pernil ja es barallaven per erigir-se en el millor tast.

A dins, però, no tothom s'havia apresat tant a beure cava sota l'ombra del ficus. A la sala, quatre diputats no s'estaven d'intercanviar somriures en una escena que, com quasi totes les que ens ofereix el vell art de la política, no era en absolut casual. Els actors eren els dos representants del Bloc Nacionalista Valencià –Enric Morera i Josep Maria Pañella– i dues de les cinc titulars d'Esquerra Unida (EUPV) –Mònica Oltra i Mireia Mollà. Curiosament, si és que curiositat i política són compatibles, les dues diputades que porten a l'esquena el dorsal d'Esquerra i País (EiP).

Els interlocutors, ves per on, semblaven feliços sense la presència dels altres tres companys de grup parlamentari. Un grup, el del Compromís pel País

Valencià, en què el sector dominant al si d'Esquerra Unida –el Partit Comunista del País Valencià (PCPV) i els independents fidels a la coordinadora i portaveu a les Corts, Glòria Marcos– ha quedat en minoria, si bé controla l'organització.

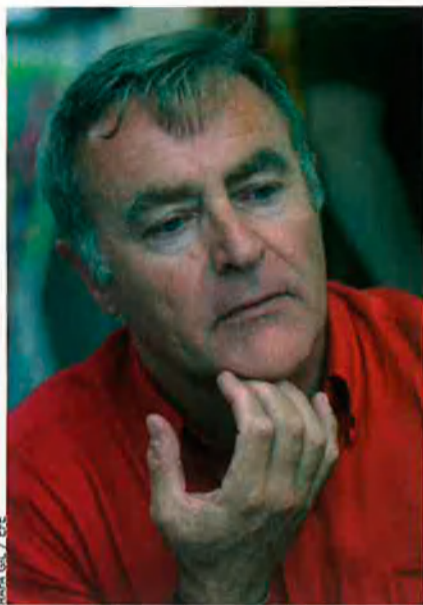
Ben mirat, aquest sector disposa de tres escons a l'hemicicle, més que cap altre integrant del Compromís. En canvi, si es fila encara més prim, s'observa que la suma d'EiP i el Bloc, dos més dos, atorga majoria als nacionalistes del grup parlamentari. Una situació fruit del pobre resultat electoral del Compromís el 27-M i que, tenint en compte la inestabilitat que hi ha de fa temps a EUPV, fa flairar la divisió.

Un cúmul de recels. Esquerra i País, la minoria més important de la coalició –té adscrits la meitat dels regidors d'EUPV, entre els quals els de localitats tan populoses com Elx, Petrer, Mislata, Sueca o Lliria–, acusa l'actual direcció de marginar-los. I amenacen de constituir-se com a partit a fi de ser tractats com el PCPV. “No, no és cap amenaça, és una

Esquerra Unida del País Valencià travessa moments difícils. Els modestos resultats electorals fan surar les enormes diferències que conviuen al si de la coalició. EL TEMPS parla amb vuit representants de corrents diversos: les acusacions mútues no eviten una aposta conjunta per la unitat, sense oblidar el Bloc.

convicció”, rectifica Pasqual Mollà, líder d'EiP. “Si CiU funcionara com Esquerra Unida, Unió no existiria: el 75% sempre s'imposaria al 25%”.

Glòria Marcos recomana a Mollà “que es llegesca els estatuts d'EUPV: el consell nacional de la formació ha de decidir si accepta l'entrada de nous partits”. Marga Sanz, secretària general del PCPV, treu ferro a la situació: “No ens hauríem de negar a la transformació d'EiP en partit polític; serien els mateixos companys.” Però n'hi torna a ficar, de ferro, un altre membre de la direcció, el secretari d'Organització, Ricard Sixto, per qui “seria una errada que EiP es conformara com a partit, no tindria cap sentit: ara com ara ja estem en igualtat de condicions. Ells saben que Esquerra Unida sempre s'ha estructurat sobre majories i minories –continua Sixto–, ells van ser la majoria durant molt de temps, i ara no volen acceptar que són minoria.” Unes declaracions que gairebé calca Amadeu Sanchis, cap d'EUPV, a la ciutat de València i afiliat al PCPV: “[EiP] té el pes que té. Qui margina, són ells. A les nostres declaracions, no excloem ningú. En canvi, una ullada a les seues webs és suficient per a conèixer quina actitud tenen envers nosaltres. Quan eren majoria, les minories ho acceptàvem. Que accepten ells, d'una vegada, que ara no ho són!”

D'esquerra a dreta, Joan Ribó, ex-coordinador general d'EUPV i fins ara portaveu de l'Entesa a les Corts valencianes; Ricardo Sixto, secretari d'Organització de la coalició, i Amadeu Sanchis, coordinador general d'EUPV a València ciutat i membre del PCPV.

Projecte Obert, un altre sector d'EUPV, va nàixer per "superar l'enfrontament històric i visceral que el PCPV i els dependents del PCPV tenien amb Esquerra i País... Ens deien els *cascos blaus*". Ho diu Josep Bort, el seu referent i, fins aquesta setmana, l'únic diputat provincial d'Esquerra Unida al País Valencià: "El joc de majories ha esdevingut fatal. Els equilibris, els ha trencats Glòria Marcos. S'ha alineat amb Paco Frutos [secretari general del PCE] i està molt enfrontada al sector de Gaspar Llamazares. A més, un sector del PCPV s'ha ancorat en la simbologia: les samarretes, el no als juraments... Una mica infantil, tot plegat", diu, en al·lusió a la jove diputada comunista Marina Albiol, que s'acaba d'estrenar a les Corts. A Bort el substituirà ara un membre del PCPV, Jesús León. "No em volen -rebla Bort- i ningú no em diu per què. Potser perquè no tinc el carnet del PCPV. El 70% dels regidors d'EUPV m'havien demanat que continuara, s'han vulnerat els estatuts de l'organització."

Joan Ribó, síndic d'EUPV a les Corts del 1999 a enguany i ex-coordinador de l'organització, és crític amb l'actitud del PCPV, tot i que n'és militant: "Durant els anys de vida del Partit Comunista hi ha episodis d'immensa grandesa i de gran regressió, de tancar-se en si mateix. No sé en quin moment som."

Des de Madrid, on és diputada al Congrés -l'única d'EUPV i una de les cinc components d'Esquerra Verda, grup que també inclou ICV-, Isaura Navarro també té clar que les tensions a la federació

valenciana s'expliquen en clau estatal. "La majoria del PCPV aspira a imposar la visió de Paco Frutos a Esquerra Unida, i per això, els qui no militem al PCPV no ens sentim part de l'organització."

La batalla de Madrid. Precisament serà el Congrés dels Diputats el proper escenari d'encarament. Com dos lleons, les dues faccions que a grans trets integren EUPV es disputaran el cap de cartell. Qui en pot esdevenir la principal damnificada, Navarro, diu que té "tots els números per a no obtenir prou suport, ja que no sóc del sector dur del PC". I va més enllà: "Fer una neteja a les institucions és no creure's Esquerra Unida. Si volen que el PCPV ho cope tot, que es presenten en solitari. Sembla que Glòria Marcos vol que marxem, aquells que no estem d'acord amb ella". Navarro demana "la repetició del Compromís; altrament, costarà molt de mantenir una veu valenciana i d'esquerres, al Congrés".

Un parer diametralment oposat aporta Amadeu Sanchis, per qui "Isaura és una candidata excel·lent, però haurà d'acceptar allò que dictamine l'assemblea. A EUPV, els càrrecs públics no són vitalicis. Qui és diputat, sap que ho és per a quatre anys, i amb la feina no n'hi ha prou: aquesta, com el valor a la mili, *se li suposa*". Sanchis recorda que Navarro, amb qui comparteix agrupació local, "va defensar la candidatura alternativa a la meua, quan vaig optar a encapçalat la llista municipal de València: malgrat això, i siga quin siga el candidat escollit,

la majoria d'EUPV farem campanya i defensarem el nostre candidat al Congrés. La minoria d'EUPV ens acusa d'estalinistes, però aplicar els estatuts no és estalinisme: estalinisme és no acceptar les decisions de les bases".

Bort no titlla Sanchis d'estalinista, però no dubta que "ells imposaran el candidat, i la feina d'Isaura no servirà de res; no s'adonen que els partits comunistes no tenen bona salut. A França, no han obtingut ni el 2% dels vots. Els dirigents del PCPV són excloents. Hi ha circulars que recomanen ocupar les capçaleres de llista. Potser entenen les institucions com un pessebre on col·locar-se quatre".

No menys incisiu, Pasqual Mollà opina que "l'actual direcció d'EUPV, a més de vulnerar la pluralitat, ha iniciat un trànsit polític ple d'autoritarisme, ressentiment i dogmatisme. La majoria d'EUPV ha emprès una via cap a la marginalitat, a través de la radicalització. Nosaltres no volem la marginalitat. Si EUPV continua per aquest camí, no l'acompanyarem".

A la direcció, cautela a l'hora de parlar del març vinent. Sixto s'estima més "no valorar la tasca feta per Isaura; hi ha hagut de tot". Per Marcos, "ha fet una bona feina, però l'assemblea decidirà si repeteix". De la seua banda, Marga Sanz, que sona molt com a recanvi, no vol "personificar la feina dels diputats", però afirma que "com a partit, som crítics amb algunes actuacions del grup parlamentari, com ara el suport a la LOU. No s'ha marcat prou perfil propi". Li agradaria seure a la carrera de San Jerónimo?

Josep Bort, regidor per Albulxec (Horta), no repeteix com a diputat provincial. Isaura Navarro sembla que tampoc no anirà al Congrés.

“Sempre escolte les propostes del meu partit”, contesta Sanz.

Amb l'experiència que acumula, Joan Ribó demana que “no continue retrocedint la pluralitat a EUPV. Això podria desvirtuar definitivament el projecte. A les generals, cal reeditar el Compromís, cal una tercera força amb molta energia, serà un cita fortament bipartidista. Caldrà trobar una persona que agrade a tots els sectors del partit”.

Una situació compromesa. Si el candidat agrada a tota EUPV, és ben possible que agrade al Bloc i als ecologistes que els han fet costat al Compromís. Si la direcció d'EUPV no s'avé a pactar un candidat, el Bloc no vol anar de bracet seu a les urnes. Una manera de pressionar Esquerra i País a fer el pas que ja rumia Mollà. A les altes esferes del Bloc fan una anàlisi optimista dels resultats del maig: han situat dos diputats a la plaça de Sant Llorenç i han guanyat pes municipal, ni que siga tímida, mentre EUPV s'ha desinflat. El famós *sorpasso*, vaja.

Ribó demana treball “amb perspectiva: els uns diuen que el Bloc és de dreta, i els altres, que a EUPV són comunistes, però ni els uns són tan dretans, ni els altres tan cavernícoles”. Mollà, ferm defensor de l'acord multipartit d'esquerres, nacionalista i ecologista, insisteix que difícilment tindrà continuïtat el Compromís: “A l'últim comitè, el PCPV va dir que ara toca situar algú seu al Congrés. Volen

algú dogmàtic, i ben bé podria ser Marga Sanz, la persona més dogmàtica de la formació. A Esquerra i País ens costaria molt d'acceptar-la”.

La màxima dirigent d'EUPV aposta per capgirar el pessimisme de Mollà i afirma que “reeditaria” el Compromís, “pel fort bipartidisme que patim”. Glòria Marcos, de fet, és molt explícita amb aquells que l'acusen —com Bort, que recorda “una assemblea en què Marcos va equiparar Bloc i CiU”— d'haver-se “cregut poc” el Compromís: “Ho hem fet tan bé com hem pogut, amb els mitjans de què disposàvem. La decisió no es va poder tancar abans, havia de passar per l'assemblea d'EUPV. Hauríem millorat el resultat si s'haguera aprovat un mes abans? En dubte molt.”

“El problema és que el Bloc no acata que la capçalera per València l'ha d'escollir la direcció d'EUPV”, reprèn Ricard Sixto. Bort, paral·lelament, opina que “si no continuem amb el Compromís, desapareixerem. Bloc i Esquerra Unida estem condemnats a entendre'ns, Tristament, però, a l'esquerra cada dia s'imposa més el pensament únic i un cert autoritarisme com a demostració de poder”.

Poc entusiasta “del temps que a EUPV perdem parlant d'acords amb unes altres formacions”, Amadeu Sanchis critica que “per Ribó i per Mollà, els problemes només es resolen amb pactes. M'agradaria que tant Projecte Obert com Esquerra i País no se n'anaren d'Esquerra Unida, però si es queden, els demanem una cosa

molt senzilleta: que acaten les majories. Allò que decidim no va contra l'assemblea ni contra els estatuts”.

La seua companya Sanz és més benèvola: “Gràcies al Compromís, a les Corts valencianes hi ha avui més veus de l'esquerra i del nacionalisme progressista”. Sanz està “farta” de la “mala premsa” que té el PCPV. “Sempre som els dolents de la pel·lícula, però al PCPV considerem EUPV una opció estratègica. Farem tot el possible per recompondre internament aquesta difícilíssima situació. Si hi posem les bases, però, també volem i demanem responsabilitat”.

A excepció de Sanchis, tots reconeixen les bondats del pacte amb el Bloc. Mollà para atenció “als resultats municipals a València i Alacant, on EUPV [que hi concorria en solitari] s'ha quedat per primera vegada sense representació”. Sanchis, candidat a València, ho desdramatitza: “Ens han faltat 900 vots. Amb Esquerra Republicana, el Partit Comunista dels Pobles d'Espanya o els equatorians, avui tindríem regidors. Per pactar novament amb el Bloc, cal que reduequen el rebuig cap a nosaltres a València i Alacant.” Si el PCPV imposa cap nom, Mollà veu amb bons ulls que EiP assumisca el “repte” de fer pinya amb els nacionalistes.

Ribó mira de destesar la corda i assegura que treballarà perquè “es consolide l'espai que a les Illes ha conformat el Bloc, o a Catalunya, ICV”. Isaura Navarro, que també somia aquest esce-

nari, troba que abans cal que "Esquerra Unida es deslliure d'actituds que no encaixen amb la seua essència, i pense en el personalisme i en el sectarisme".

Un futur sense el Bloc Nacionalista no és fosc per a Ricardo Sixto, que posa l'accent en el "5,01% d'Esquerra Unida a l'àmbit municipal, un resultat que sempre millorem a l'urna autonòmica: en solitari, doncs, i tot i que encara no he acabat el curs d'endevinador, hauríem tret cinc o sis diputats". Josep Bort, per contra, explica que no concórrer amb el Bloc implicaria una "possibilitat real de trencament, a EUPV: n'hi ha que estem farts d'anar de derrota en derrota, fins la derrota final".

Glòria o desastre. Bona part de l'èxit o fracàs d'Esquerra Unida passa per les decisions que prenga la coordinadora general, Glòria Marcos, que ha anunciat que no serà candidata a la Generalitat al 2011. Els quatre anys que queden, però, ha d'esforçar-se perquè no es trenque el grup parlamentari ni la formació mare. I no és fàcil: "Fins ara, les decisions que assembleàriament prenien EUPV les acatava tothom. Ara hi ha sectors que qüestionen la legalitat". En aquest sentit, troba una "manca de respecte injustificable" l'actitud d'aquells que, per comptes d'independent, la consideren "dependent del PCPV".

Segons Mollà, Marcos "no és presonera, sinó una còmplice necessària. Avala actituds dogmàtiques que van més enllà del PCPV; és el PCPV que és presoner de Glòria". Bort destaca que "després de les eleccions, ni Mollà ni jo no hem rebut cap trucada seua. Hi ha una manca de comunicació evident: en alguna ocasió recent, ens han citat a alguna reunió i no s'hi han presentat". Isaura Navarro és del mateix parer, i comenta que "en tres anys de diputada al Congrés, tan sols m'ha telefonat tres vegades. Si la coordinadora no coordina..."

"La tasca de Glòria ha estat excel·lent, fins ara", etziba Amadeu Sanchis. "Els únics dos problemes que té és que Esquerra i País no ha paït la seua derrota a l'assemblea del 2003 i que aquesta minoria actua d'una manera insuportable. Això, al Bloc o al PSOE fa temps que ho haurien enllestit."

Al remat, una situació compromesa.

Victor Maceda

Esquerra Unida no se'n surt, en la voluntat de bastir un tercer espai fort dins la política espanyola, a l'esquerra del PSOE. Les guerres internes condicionen la mala trajectòria electoral de la coalició, qüestionada permanentment i amb un electorat cobejat per Zapatero.

Un tercer espai difícil de bastir

Esquerra Unida té un futur incert. El líder, Gaspar Llamazares, és incapaç de pacificar internament la coalició i l'escenari electoral no convida a l'optimisme. Les guerres internes no cessen, tot i que IU gaudeix d'un mínim poder institucional que, ben administrat, li hauria de permetre de consolidar un tercer espai en la política espanyola.

La coalició, fundada fa 21 anys pel PCE i diversos grups i partits de l'entorn orgànic o ideològic, passa un mal moment. Després d'un període d'escissions curt però intens, que es va concretar en l'abandonament de la coalició per part de Nova Esquerra (Diego López Garrido i Cristina Almeida) i ICV, Julio Anguita va cedir el testimoni a Francesc Frutos perquè encapçalés la llista a les generals. Frutos va fer un pre-acord amb el PSOE de Joaquín Almunia per girar el full de la *pinça* que Anguita havia posat en pràctica amb el PP al final del felipisme. Però això no aturà la patacada electoral. Dels 21 diputats de 1996 es passava a 8 el 2000.

A partir d'aquí els lideratges es van renovar i el diputat asturià Gaspar Llamazares va aconseguir el control de la coalició tot i tenir ja en contra l'aparell del PCE. Fa set anys que lidera IU, però ha fracassat en l'intent d'ampliar suports. Ha afrontat dues noves assemblees generals i les ha guanyades per un marge ben estret, que mai no ha superat el 5% dels vots. La primera

contra Frutos mateix i la segona contra Enrique Santiago, que tenia el suport de Felipe Alcaraz, portaveu del grup parlamentari d'IU entre 2000 i 2004. Al consell polític federal, màxim òrgan entre congressos, la situació es repeteix.

A les darreres generals, IU va obtenir només tres escons (dos per Madrid i un per València; cap a Andalusia ni a Astúries, feus tradicionals) i va pagar els efectes del vot útil al PSOE. Va necessitar els dos escons d'ICV per formar grup al Congrés. En el primer tram de la legislatura va rebre una intensa col·laboració del govern del PSOE, però les relacions s'han refredat, sobretot per la voluntat de Zapatero de *centrar-se* en la segona part del seu primer mandat.

Llamazares ha topat frontalment amb el PCE, controlat per Frutos, en l'intent de convertir IU en una mena d'Iniciativa. La idea de l'actual coordinador és crear un tercer espai versàtil, que deixi enrere el comunisme i jugui fort a ser una força d'esquerres de caràcter ecologista i amb gran capacitat d'interlocució, no solament amb els socialistes, sinó també amb els nacionalistes.

Els dirigents propers a Llamazares recorden que la fórmula que proposen és la que més resultats electorals ha donat. N'ha donat a Catalunya amb ICV o a Euskadi amb Ezker Batua —que forma part del govern basc amb PNB i EA. Però no ha funcionat a les Balears, on el resultat del Bloc ha estat més avi-